

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

29 listopada

№ 103.

Rok 1922.

Treść:	937. Konwencja handlowa między Polską a Rumunją, podpisana w Bukareszcie dnia 1 lipca 1921 roku oraz umowa między Zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunii, podpisana tegoż dn. 1 lipca 1921 r. w Bukareszcie	1716
	938. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 listopada 1922 r. w przedmiocie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji handlowej między Polską a Rumunją, podpisanej w Bukareszcie dnia 1 lipca 1921 roku oraz umowy między Zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunii, podpisanej tegoż dnia 1 lipca 1921 r. w Bukareszcie	1734
	939. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1922 r. w sprawie podwyższenia normalnych djet dziennych	1734
	940. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie podwyższenia kwot przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonarjuszów w służbie prywatnej i niektórych funkcjonarjuszów w służbie publicznej	1735
	941. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych w Państwie Polskiem na Ziemię Wileńską	1735
	942. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych w Państwie Polskiem na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie, powiaty: grodzieński i wołkowyski oraz gminy: białowieską, masiewską i suchopolską powiatu bielskiego województwa białostockiego.	1736
	943. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych na Ziemię Wileńską	1736
	944. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie, powiaty: grodzieński i wołkowyski oraz gminy: białowieską, masiewską i suchopolską powiatu bielskiego województwa białostockiego.	1736
	945. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych, inspektorów szkolnych i zastępców inspektorów szkolnych na Ziemię Wileńską	1737
	946. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych, inspektorów szkolnych i zastępców inspektorów szkolnych na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie, powiaty: grodzieński i wołkowyski oraz gminy: białowieską, masiewską i suchopolską powiatu bielskiego województwa białostockiego.	1737
	947. Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 6 listopada 1922 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Sprawiedliwości do art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o przelaniu praw skarbowych państw niemieckich oraz praw członków niemieckich domów panujących na Skarb Państwa Polskiego	1737

937.

Tłumaczenie.**Konwencja handlowa**

między Polską a Rumunją, podpisana w Bukareszcie dnia 1 lipca 1921 roku

oraz

umowa między Zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunji, podpisana tegoż dn. 1 lipca 1921 r. w Bukareszcie

zatwierdzona ustawą z dnia 28 lipca 1922 r.—Dz. U. R. P. № 71, poz. 636).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

JÓZEF PIŁSUDSKI

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO

Wszem wobec i każdemu z osobną, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia pierwszego lipca tysiąc dziewięćset dwudziestego pierwszego roku w Bukareszcie podpisana została między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Rumuńskiego Konwencja Handlowa oraz Umowa między Zarządami Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej i Królestwa Rumuńskiego, które słowo w słowo brzmią jak następuje:

Naczelnik Państwa Polskiego z jednej strony i Jego Królewska Mość Król Rumunji z drugiej strony

ożywieni temsamem pragnieniem rozwinięcia wzajemnych stosunków handlowych, jak również współdziałania gospodarczego pomiędzy obu krajami i stworzenia w ten sposób trwałej podstawy łączącym je więzom przyjaźni, postanowili zawrzeć umowę handlową, przystosowaną do systemu przejściowego, będącego obecnie jeszcze w mocy w obydwu państwach, i, mianowali w tym celu na swoich pełnomocników:

Naczelnik Państwa Polskiego:

Jego Ekszelencję Pana Aleksandra Skrzyńskiego, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Polski w Rumunji i

Pana Henryka Strasburgera, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu

Jego Królewska Mość Król Rumunji:

Jego Ekszelencję Pana Take Jonesco, Ministra Spraw Zagranicznych,

k którzy po zakomunikowaniu sobie wzajemnie pełnomocnictw, uznanych za będące w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Convention

commerciale signée à Bucarest le 1-er juillet 1921 entre la Pologne et la Roumanie et Arrangement entre les Administrations des postes, télégraphes et téléphones de la Pologne et de la Roumanie, signé à la même date du 1-er juillet 1921 à Bucarest

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

JOSEPH PIŁSUDSKI

CHEF de L'ÉTAT POLONAIS

A tous ceux qui ces présentes Lettres verront, fait savoir ce qui suit:

Une Convention commerciale ayant été signée à Bucarest le premier juillet mille neuf cent vingt et un entre le Gouvernement de la République Polonaise et le Gouvernement du Royaume de Roumanie ainsi qu'un Arrangement entre les Administrations des postes, télégraphes et téléphones de la République Polonaise et du Royaume de Roumanie, Convention et Arrangement, dont la teneur suit:

Le Chef de l'Etat Polonais d'une part et Sa Majesté le Roi de Roumanie d'autre part

animés d'un égal désir de favoriser les relations commerciales, ainsi que la coopération économique entre les deux pays et de donner ainsi une base solide aux liens d'amitié qui les unissent, ont décidé de conclure une convention commerciale appropriée au régime transitoire actuellement encore en vigueur dans leurs pays respectifs et ont nommé à cet effet, pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

le Chef de l'Etat Polonais:

Son Excellence Monsieur Alexandre Skrzyński, Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la Pologne en Roumanie et

Monsieur Henryk Strasburger, Sous Secrétaire d'Etat au Ministère de l'Industrie et du Commerce

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence Monsieur Take Jonesco, Ministre Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Etrangères

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

Obywatele jednej ze Stron Układających się, osiedli na terytorjum drugiej strony lub przebywający na nim czasowo, korzystać będą przy trudnieniu się handlem i przemysłem z tych samych praw i nie będą podlegać żadnej daninie innej lub wyższej niż krajowcy. Będą oni na terytorjum drugiej Strony korzystać pod każdym względem z tych samych praw, przywilejów, immunitetów, korzyści i ulg, co obywatele kraju najbardziej uprzywilejowanego.

Art. 2.

Obywatele jednej z Układających się Stron, na terytorjum drugiej Strony, będą mieli prawo osiedlenia się, nabywania i posiadania wszelkiego rodzaju własności ruchomej i nieruchomości, jakie prawa krajowe pozwalają lub pozwolą nabywać i posiadać obywatelom jakiegokolwiek obcego państwa. Będą oni mogli rozporządzać nią w drodze sprzedaży, zamiany, darowizny, małżeństwa, rozporządzenia ostatniej woli, lub w jakikolwiek inny sposób, zarówno jak nabywać ją w drodze spadku, na tych samych warunkach, które są lub będą ustalone dla obywateli każdego obcego narodu, nie podlegając w żadnym ze wspomnianych wypadków opłatom, podatkom i ciężarom wszelkiej nazwy, innym lub wyższym od tych, które są lub będą ustanowione dla własnych obywateli.

Będą oni mieli prawo, dostosowując się do praw krajowych, występować w sądach, bądź jako pozwany lub jako pozywający i pod tym względem będą oni korzystali ze wszystkich praw i immunitetów, przysługujących krajowcom, i jak ci, będą mieli prawo posługiwać się w każdej sprawie adwokatami i pełnomocnikami.

Wszelako rozumie się, iż postanowienia, wyrażone w art. 1 i w dwóch pierwszych ustępach niniejszego artykułu, nie naruszają w niczem ustaw, rozporządzeń i specjalnych przepisów, dotyczących handlu, przemysłu, policji i bezpieczeństwa publicznego oraz wykonywania pewnych rzemiosł i zawodów, które obowiązują lub będą obowiązywać w każdym z obydwu państw i które są lub będą stosowane do wszystkich cudzoziemców.

Art. 3.

Obywatele jednej z Układających się Stron na terytorjum drugiej Strony nie będą pociągani do żadnej służby przymusowej, bądź w armjach lądowych lub morskich, bądź w straży lub milicji obywatelskiej. Będą oni zwolnieni od wszelkich rekwizycji lub świadczeń wojskowych, zarówno jak i od pożyczek przymusowych i od wszelkiej innej kontrybucji nadzwyczajnej jakiegokolwiek rodzaju, któreby były nałożone dla potrzeb wojny lub na skutek wyjątkowych okoliczności. Będą oni również zwolnieni od wszelkich obowiązkowych czynności urzędowych, sądowej, administracyjnej lub municypalnej.

Wyjątek stanowiąc będą ciężary które są związane z posiadaniem pod jakimkolwiek tytułem, zarówno jak i świadczenia i rekwizycje wojskowe, którym podlegać mogą krajowcy i obywatele państwa

Art. 1.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes, établis dans le territoire de l'autre Partie ou y résidant temporairement, y jouiront, relativement à l'exercice du commerce et de l'industrie, des mêmes droits et n'y seront soumis à aucune imposition plus élevée ou autre que les nationaux. Ils bénéficieront sous tous les rapports dans le territoire de l'autre Partie des mêmes droits, privilèges, immunités, faveurs et exemptions que les ressortissants du pays le plus favorisé.

Art. 2.

Les ressortissants de l'une des deux Parties Contractantes auront, dans le territoire de l'autre, le droit de s'établir, d'acquérir et de posséder toute espèce de propriété mobilière ou immobilière que les lois du pays permettent ou permettront aux ressortissants de toute autre nation étrangère d'acquérir et de posséder. Ils pourront en disposer par vente, échange, donation, mariage, testament ou de quelque autre manière, ainsi qu'en faire l'acquisition par héritage, dans les mêmes conditions qui sont ou seront établies à l'égard des ressortissants de toute autre nation étrangère, sans être assujettis, dans aucun des cas mentionnés, à des taxes, impôts ou charges, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront établis sur les nationaux.

Ils auront le droit, en se conformant aux lois du pays, d'ester en justice devant les tribunaux, soit pour intenter une action, soit pour y défendre; et, à cet égard, ils jouiront de tous les droits et immunités des nationaux et, comme ceux-ci, ils auront la faculté de se servir, dans toute cause, d'avocats et de mandataires.

Il est entendu, toutefois, que les stipulations énoncées dans l'article 1-er et dans les deux premiers alinéas du présent article ne dérogent en rien aux lois, ordonnances et réglemens spéciaux en matière de commerce, d'industrie, de police et de sûreté générale et d'exercice de certains métiers et professions qui sont ou seront en vigueur dans chacun des deux pays et applicables à tous les étrangers.

Art. 3.

Les ressortissants de l'une des deux Parties Contractantes ne seront astreints, sur le territoire de l'autre, à aucun service obligatoire, soit dans les armées de terre ou de mer, soit dans les gardes ou milices nationales. Ils seront dispensés de toute réquisition ou prestation militaire, ainsi que des emprunts forcés et de toute autre contribution extraordinaire, de quelque nature que ce soit, qui seraient imposés pour les besoins de la guerre ou par suite de circonstances exceptionnelles. Ils seront également dispensés de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative et municipale.

Seront toutefois exceptées les charges qui sont attachées à la possession, à un titre quelconque, d'un bienfonds, aussi bien que les prestations et les réquisitions militaires auxquelles les nationaux

najbardziej uprzywilejowanego, jako właściciele, dzierżawcy lub lokatorzy nieruchomości.

Nie będą oni mogli podlegać ani co do swojej osoby, ani co do swoich dóbr ruchomych lub nieruchomości zobowiązaniom, ograniczeniom, opłatom i podatkom innym niż te, którym będą podlegać krajowcy.

Art. 4.

Póki trwać będą okoliczności wyjątkowe, spowodowane przez wojnę oraz konieczność utrzymania w mocy ograniczeń i zakazów przywozu i wywozu, Układające się Strony zastrzegają sobie pełną swobodę stosowania tych ograniczeń i zakazów w ich wzajemnym handlu.

Art. 5.

Wszelkie produkty gleby i przemysłu Polski, które przywożone będą do Rumunii, i wszelkie produkty gleby i przemysłu Rumunii, które przywożone będą do Polski a przeznaczone bądź do konsumpcji, bądź do złożenia na skład, bądź do powrotnego wywozu, bądź do tranzytu, podlegać będą przez czas trwania niniejszej umowy traktowaniu, przyznanemu narodowi najbardziej uprzywilejowanemu, a w szczególności nie będą podlegały opłatom ani wyższym ani innym niż te, które obciążają produkty lub towary narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Przy wywozie do Polski nie będą pobierane w Rumunii i przy wywozie do Rumunii nie będą pobierane w Polsce opłaty wywozowe inne lub wyższe, niż przy wywozie tych samych przedmiotów do kraju najbardziej uprzywilejowanego pod tym względem.

Każda z Układających się Stron zobowiązuje się zatem udzielić drugiej natychmiast wszelkich korzyści, przywilejów lub zniżki ceł, których już udzieliła, lub którychby mogła w przyszłości udzielić pod wymienionymi względami Mocarstwu trzeciemu.

Strony Układające się nie będą zarządzały ani utrzymywały w mocy żadnych zakazów lub ograniczeń, dotyczących wzajemnego przywozu lub wywozu, któreby w ten sam sposób nie były stosowane przy przywozie lub wywozie tych samych towarów w handlu z narodem najbardziej uprzywilejowanym.

Art. 6.

Poprzedzające postanowienia nie stosują się:

- 1) do ulg przyznanych, lub któreby mogły być przyznane w przyszłości przez jedną z Układających się Stron w obrocie pogranicznym z krajami sąsiednimi,
- 2) do ulg specjalnych wynikających z unii celnej.

Art. 7.

Obydwie układające się Strony udzielają sobie czasowego zwolnienia od ceł przywozowych i wywo-

et les ressortissants de la nation la plus favorisée peuvent être assujettis comme propriétaires, fermiers ou locataires d'immeubles.

Ils ne pourront être soumis ni quant à leurs personnes, ni quant à leurs biens meubles ou immeubles, à des obligations, restrictions, taxes et impôts autres que ceux auxquels seront assujettis les nationaux.

Art. 4.

Autant que dureront les circonstances exceptionnelles causées par la guerre et la nécessité de maintenir les restrictions et prohibitions d'importation et d'exportation, les Parties Contractantes se réservent la pleine liberté d'application dans leur commerce réciproque de ces restrictions et prohibitions.

Art. 5.

Tous les produits du sol ou de l'industrie de la Pologne, qui seront importés en Roumanie et tous les produits du sol ou de l'industrie de la Roumanie, qui seront importés en Pologne, destinés soit à la consommation, soit à l'entreposage, soit à la réexportation, soit au transit, seront soumis, pendant la durée de la présente convention, au traitement accordé à la nation la plus favorisée et notamment ne seront soumis à des droits ni plus élevés ni autres, que ceux qui frappent les produits ou les marchandises de la nation la plus favorisée.

À l'exportation en Pologne, il ne sera pas perçu en Roumanie et à l'exportation en Roumanie, il ne sera pas perçu en Pologne, des droits de sortie autres ou plus élevés, qu'à l'exportation des mêmes objets dans le pays le plus favorisé à cet égard.

Chacune des Parties Contractantes s'engage donc à faire profiter l'autre, immédiatement, de toute faveur, de tout privilège ou abaissement de droits qu'elle a déjà accordé ou pourrait accorder par la suite, sous les rapports mentionnés, à une tierce puissance.

Les Parties Contractantes n'émettront ni maintiendront des prohibitions ou restrictions relatives à l'importation ou à l'exportation réciproques qui ne s'appliqueront pas de la même manière à l'importation ou à l'exportation des mêmes marchandises dans le commerce avec la nation la plus favorisée.

Art. 6.

Les dispositions qui précèdent ne s'appliquent pas:

- 1) aux faveurs accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement par une des Parties Contractantes dans le trafic-frontière avec les pays voisins;
- 2) aux faveurs spéciales résultant d'une union douanière.

Art. 7.

Les deux Parties Contractantes se confèrent une franchise temporaire des droits d'importation

zowych dla następujących towarów z warunkiem, iż będą one z powrotem wywiezione w terminie zgóry oznaczonym, a nie mogącym przekraczać jednego roku, i że powrotny wywóz ten będzie zabezpieczony przez złożenie kwoty cła na komorze celnej, bądź też przez stosowną kaucję:

1) dla przedmiotów przeznaczonych do naprawy na terytorjum drugiego kraju, byle tylko ich istotny charakter i nazwa handlowa pozostały te same i aby części nowe istotne, podlegające opłacie celnej, nie zostały do nich dodane.

W wypadku przeciwnym opłata celna pobrana będzie nie od przedmiotu w całości, lecz tylko od części nowych, doń dodanych.

2) dla przedmiotów przeznaczonych na doświadczenia, na wypróbowania, na wystawy i na konkursy.

Art. 8.

Kupcy, fabrykańci i inni przemysłowcy jednego z dwóch krajów, którzy dowiodą przez przedstawienie karty legitymacyjnej, wydanej przez właściwe władze ich kraju, iż są oni uprawnieni do wykonywania tam handlu lub przemysłu i że uiszczają tam opłaty i podatki ustawowo przewidziane, będą mieli prawo bądź osobiście, bądź przez komiwojażerów w ich służbie, czynić zakupy na terytorjum drugiej Układającej się Strony u kupców lub producentów, w publicznych lokalach sprzedaży. Będą oni również mogli przyjmować zamówienia także na podstawie próbek u kupców lub innych osób, które w swoim handlu lub przemyśle używają towarów odpowiadających tym próbkom. Ani w tym, ani w innym wypadku nie będą oni zmuszeni do uiszczenia z tego tytułu opłaty specjalnej.

Komiwojażerowie polscy i rumuńscy, zaopatrzeni w kartę legitymacyjną, zgodną z załączonym wzorem (aneks A) do niniejszej umowy i wydaną przez władze ich krajów, będą mieli nawzajem prawo mieć ze sobą próbki lub wzory lecz nie towary.

Układające się strony będą sobie wzajemnie podawały do wiadomości, które władze powołane są do wydawania kart legitymacyjnych, jak również rozporządzenia, do których komiwojażerowie winni się stosować przy wykonywaniu swego handlu.

Przedmioty podlegające cłu, które przywożone będą jako próbki lub wzory przez wymienionych przemysłowców lub komiwojażerów, będą zwolnione przez jedną i drugą Stronę od cła przywozowego i wywozowego z warunkiem, aby przedmioty te były wywiezione z powrotem w terminie, który nie może przekraczać jednego roku, i by tożsamość przedmiotów przywiezionych i wywożonych z powrotem nie była wątpliwa bez względu zresztą na komorę, przez którą przechodzić będą przy wywozie.

Wywóz powrotny próbek winien być zagwarantowany bądź przez depozyt (w gotówce) w komorze celnej wejściowej cła, należnego podług stosownych praw, bądź też przez stosowną kaucję.

et d'exportation quant aux marchandises suivantes, à condition qu'elles seront réexportées dans un délai fixé d'avance et ne pouvant pas dépasser une année, et que cette réexportation soit garantie par le dépôt du montant des droits au bureau de douane de l'entrée, soit par une caution valable:

1) objets destinés à être réparés sur le territoire de l'autre pays, pourvu que leur nature essentielle et leur dénomination commerciale restent les mêmes, et sans que des parties neuves essentielles soumises à un droit d'entrée y soient ajoutées.

Dans le cas contraire le droit d'entrée sera perçu non sur l'objet tout entier mais seulement sur les parties neuves qui y sont ajoutées.

2) Objets destinés aux expériences, aux essais, aux expositions et aux concours.

Art. 8.

Les négociants, les fabricants et autres Industriels de l'un des deux pays qui prouvent par la présentation d'une carte de légitimation industrielle délivrée par les autorités compétentes de leur pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par la loi, auront le droit, soit personnellement, soit par des voyageurs à leur service, de faire des achats dans le territoire de l'autre Partie Contractante chez des négociants ou producteurs, dans les locaux de vente publics. Ils pourront aussi prendre des commandes, même sur échantillons, chez les négociants ou autres personnes qui pour leur commerce et leur industrie utilisent des marchandises correspondant à ces échantillons. Ni dans un cas, ni dans l'autre, ils ne seront astreints à acquitter à cet effet une taxe spéciale.

Les voyageurs de commerce polonais et roumains, munis d'une carte de légitimation conforme au modèle annexé (annexe A), à la présente convention et délivrée par les autorités de leurs pays respectifs, auront le droit réciproque d'avoir avec eux des échantillons ou modèles, mais non des marchandises.

Les Parties Contractantes se donneront réciproquement connaissance des autorités chargées de délivrer les cartes de légitimation, ainsi que des dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans l'exercice de leur commerce.

Les objets passibles d'un droit de douane qui seront importés comme échantillons ou modèles par lesdits industriels et voyageurs seront de part et d'autre admis en franchise de droit d'entrée et de sortie, à la condition que ces objets soient réexportés dans un délai qui ne peut dépasser un an et que l'identité des objets importés et réexportés ne soit pas douteuse, quelque soit du reste le bureau par lequel ils passent à leur sortie.

La réexportation des échantillons devra être garantie soit par le dépôt (en espèces) du montant des droits applicables, au bureau de douane de l'entrée, soit par une caution valable.

Co się tyczy jakichkolwiek formalności, którym podlegają przemysłowcy (komiwojażerowie) na terytorjum Układających się Stron, obydwaj kraje zapewnią sobie nawzajem traktowanie, które nie będzie mniej korzystne od tego, któreby było przyznane jakimkolwiek innemu narodowi.

Art. 9.

Spółki akcyjne, jak również i inne spółki handlowe, przemysłowe lub finansowe łącznie ze spółkami ubezpieczeń utworzonymi na terytorjum jednej z Układających się Stron na mocy odnośnych ustaw, i które mają tam swą siedzibę, będą mogły, stosując się do ustaw drugiego kraju, osiedlać się na terytorjum tego ostatniego i wykonywać tam swój handel lub przemysł, z wyjątkiem wszelako tych gałęzi handlu i przemysłu, które z uwagi na ich charakter użyteczności ogólnej podlegałyby specjalnym ograniczeniom, stosowanym do wszystkich krajów. Powyżej wymienione spółki będą miały wolny i łatwy dostęp do sądów obydwu krajów.

Dopuszczenie rzeczonych spółek do wykonywania ich handlu lub ich przemysłu na terytorjum drugiej Układającej się Strony podlega ustawom i przepisom, które obowiązują lub będą obowiązywać na tym terytorjum.

Pozatem, spółki te, raz dopuszczone, korzystać będą na terytorjum drugiej Układającej się Strony z traktowania, które zostało, lub mogło być przyznane analogicznym spółkom jakiegokolwiek kraju.

Art. 10.

We wzajemnych stosunkach w dziedzinie kolei żelaznych oraz dróg żeglownych obydwie Układające się Strony uprawiać będą swą politykę taryfową zgodnie z zasadą traktowania narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Art. 11.

Postanowienia dotyczące wykonywania przewozu kolejami żelaznymi zawarte są w aneksie B.

Art. 12.

Obydwie Układające się Strony obowiązują się przyznać sobie wzajemnie swobodę tranzytu, a to na drogach dla tranzytu międzynarodowego najdogodniejszych, dla osób, bagażu, towarów, przesyłek pocztowych, statków, okrętów i wagonów osobowych i towarowych i innych środków przewozowych, zapewniając sobie pod tym względem traktowanie narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Osoby, bagaże, towary, przesyłki pocztowe, statki i okręty oraz wagony osobowe i towarowe, a także przewozowe w tranzycie nie będą nawzajem podlegały żadnym cłom i opłatom specjalnym z racji ich tranzytu, dokonywanego z wyładowaniem lub bez, z przechowaniem w składzie lub bez, z przerwą w transporcie lub bez albo zmianą środka przewozu.

En ce qui concerne les formalités quelconques, auxquelles les industriels (voyageurs de commerce) sont soumis dans les territoires des Parties Contractantes, les deux pays se garantissent réciproquement un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qui aurait été accordé à une autre nation quelconque.

Art. 9.

Les sociétés anonymes ainsi que les autres sociétés commerciales, industrielles ou financières, y compris les sociétés d'assurance, qui sont constituées sur le territoire de l'une des Parties Contractantes en vertu des lois respectives et qui y ont leur domicile, pourront, en se soumettant aux lois de l'autre pays, s'établir sur le territoire de ce dernier et y exercer leur commerce ou leur industrie, à l'exception toutefois des branches de commerce et d'industrie qui en raison de leur caractère d'utilité générale seraient soumises à des restrictions spéciales applicables à tous les pays. Les sociétés ci-dessus énumérées auront libre et facile accès auprès des tribunaux des deux pays.

L'admission des dites sociétés à l'exercice de leur commerce ou de leur industrie sur le territoire de l'autre Partie Contractante reste réservée aux lois et prescriptions qui sont ou seront en vigueur sur ce territoire.

En outre, ces sociétés, une fois admises, jouiront dans le territoire de l'autre Partie Contractante du même traitement qui est ou qui pourrait être accordé aux sociétés analogues d'un pays quelconque.

Art. 10.

Dans leurs rapports réciproques en matière de chemin de fer et de voies navigables, les deux Parties Contractantes exerceront leur politique tarifaire conformément au principe du traitement de la nation la plus favorisée.

Art. 11.

Les dispositions concernant l'exécution des transports par chemins de fer se trouvent contenues dans l'annexe B.

Art. 12.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à s'accorder réciproquement la liberté du transit et cela sur les voies les plus appropriées au transit international, aux personnes, bagages, marchandises, envois postaux, navires, bateaux, voitures et wagons ou autres instruments de transport, en se garantissant sous ce rapport le traitement de la nation la plus favorisée.

Les personnes, bagages, marchandises, envois postaux, navires, bateaux, voitures et wagons ou autres instruments de transport en transit ne seront réciproquement soumis à aucuns droits ou taxes spéciales en raison de leur transit accompli avec ou sans transbordement, avec ou sans mise en entrepôt, avec ou sans rupture de charge ou changement d'instrument de transport.

Wszelako będą mogły być pobierane od towarów opłaty za formalności i opłaty statystyczne, przeznaczone wyłącznie na pokrycie wydatków nadzoru i administracji, któreby powodował ten tranzyt. Wysokość wszelkich opłat i należności tego rodzaju odpowiadać winna, o ile to możliwe, wydatkom, które mają być przez nie pokryte.

Poza obecnymi ograniczeniami wymienionymi w artykule 4-ym, wyjątki od postanowień dotyczących wolności tranzytu, do której dążą obydwie Układające się Strony, można będzie ustanawiać jedynie w wypadkach następujących i pod warunkiem, by wyjątki te były stosowane do wszystkich krajów, znajdujących się w takich samych warunkach:

- a) ze względów bezpieczeństwa publicznego,
- b) ze względów zdrowia lub jako ochrona przeciwko chorobom zwierząt i roślin, stosując się w każdym razie do ogólnie przyjętych reguł międzynarodowych,
- c) dla towarów, które w jednym z Układających się Państw stanowią przedmiot monopolu państwowego,
- d) w razie ważnych wydarzeń, związanych z bezpieczeństwem Państwa albo interesami żywotnymi kraju i to na czas możliwie najbardziej ograniczony, przyczem rozumie się, iż zasada wolnego tranzytu winna być przestrzegana w granicach możliwie najszerzych.

Art. 13.

Komunikacje pocztowe, telegraficzne i telefoniczne uregulowane zostaną w umowie specjalnej.

Art. 14.

Okrepty polskie i ich ładunki w Rumunii i nawzajem okrepty rumuńskie i ich ładunki w Polsce, przy ich przybyciu, bądź wprost z kraju pochodzenia, bądź z innego kraju i bez względu na miejsce pochodzenia lub przeznaczenia ich ładunków, korzystać będą z tego samego traktowania, co statki narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Każdy przywilej oraz każda ulga przyznana pod tym względem Mocarstwu trzeciemu przez jedną z Układających się Stron, przyznane będą natychmiast i bez zastrzeżeń drugiej Stronie.

Handel pobrzeżny (kabotaż) zostaje zarezerwowany przez każdą z Układających się Stron dla przedsiębiorstw krajowych.

Art. 15.

Wzajemny obrót w strefach pogranicznych uregulowany będzie w umowie specjalnej.

Art. 16.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana i ratyfikacje będą wymienione w Warszawie, możliwie jak najprędzej.

Wejdzie ona w życie w 15 dni po wymianie ratyfikacji. Umowa niniejsza obowiązywać będzie przez rok, licząc od dnia jej wejścia w życie.

Toutefois pourront être perçues sur les marchandises en transit des taxes de formalités ou statistiques exclusivement affectées à couvrir les dépenses de surveillance et d'administration, qu'imposerait ce transit. Le taux de tous droits ou taxes de cette nature devra correspondre autant que possible à la dépense qu'ils ont pour objet de couvrir.

Abstraction faite des restrictions actuelles mentionnées à l'article 4, on ne pourrait établir d'exceptions aux dispositions concernant la liberté du transit désirée par les deux Parties Contractantes, que dans les cas suivants et à la condition, que ces exceptions fussent applicables à tous les pays ou aux pays se trouvant dans des conditions identiques:

- a) pour raison de sûreté publique;
- b) pour raison de santé ou comme précaution contre les maladies des animaux et des végétaux tout en se conformant aux règles internationales universellement reconnues.
- c) pour les marchandises, qui dans un des États Contractants font l'objet d'un monopole d'État;
- d) dans les cas d'événements graves intéressant la sûreté de l'État ou les intérêts vitaux du pays et cela pour un terme aussi limité que possible, étant entendu, que le principe de la liberté du transit doit être observé dans toute la mesure du possible.

Art. 13.

Les communications: postale, télégraphique et téléphonique seront réglées dans une convention spéciale.

Art. 14.

Les navires polonais et leurs cargaisons en Roumanie et réciproquement les navires roumains et leur cargaison en Pologne, à leur arrivée, soit directement du pays d'origine, soit d'un autre pays et quelque soit le lieu de provenance ou la destination de leur cargaison, jouiront du même traitement que les navires de la nation la plus favorisée.

Tout privilège et toute franchise accordés à cet égard à une tierce Puissance par une des Parties Contractantes, seront accordés immédiatement et sans conditions à l'autre.

Le cabotage reste réservé dans chacune des deux Parties Contractantes aux entreprises nationales.

Art. 15.

Le trafic réciproque des zones frontières limitrophes sera réglé dans une convention spéciale.

Art. 16.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Varsovie aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur le quinzième jour après l'échange des ratifications.

La présente convention restera obligatoire pendant une année à partir du jour de son entrée en vigueur.

Po upływie tego czasokresu będzie ona przedłużona w drodze milczącej zgody i pozostawać będzie w mocy jeszcze przez trzy miesiące, począwszy od dnia wypowiedzenia jej przez jedną z Układających się Stron.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę, sporządzoną w dwóch egzemplarzach, w Bukareszcie, 1 lipca tysiąc dziewięćset dwudziestego pierwszego roku.

(L. S.) *A. Skrzyński*
(L. S.) *H. Strasburger*
(L. S.) *Take Jonesco*

ANEKS A (Wzór).

Karta legitymacyjna dla komiwojażerów.

na rok _____ № karty _____

(Herb).

Ważne w Polsce i w Rumunji

Okaziciel (Imię i nazwisko) _____

Wystawiono w _____ (dzień, miesiąc, rok) _____

(pieczęć) (władza kompetentna) _____

Podpis

Zaświadcza się, iż okaziciel niniejszej karty posiada (oznaczenie fabryki lub handlu) w _____ pod firmą _____ zatrudniony jest jako komiwojażer w firmie _____ w _____, która posiada tam (oznaczenie fabryki lub handlu) _____

Okaziciel niniejszej karty chcący poszukiwać zamówień lub czynić zakupy na rachunek swej firmy jako też firmy następującej firm następujących (oznaczenie fabryki lub handlu) w _____ zaświadcza się pozatem, iż ręczona firma zobowiązana jest ręczone firmy zobowiązane są do uiszczania w tym kraju podatków prawnych za trudnienie się swym ich handlem (przemysłem).

Opis okaziciela:

Znaki szczególne _____ Wiek _____ Wzrost _____ Włosy _____

Podpis

U w a g a: Okaziciel niniejszej karty nie będzie mógł poszukiwać zamówień i czynić zakupów inaczey, jak podróżując dla firmy wymienionej powyżej firm wymienionych powyżej i na jej ich rachunek. Będzie on mógł mieć ze sobą próbki, lecz nie towary. Pozatem będzie się on stosować do rozporządzeń, obowiązujących w każdym kraju.

N o t a. Tam, gdzie wzór powyższy zawiera podwójny tekst, formularz używany dla wygotowania

Après l'expiration de ce délai, elle sera prorogée par voie de tacite reconduction et restera en vigueur encore trois mois à partir du jour de sa dénonciation par une des deux Parties Contractantes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente convention.

Fait en double exemplaire à Bucarest, le premier Juillet mil neuf cent vingt et un.

(L. S.) *Al. Skrzyński*
(L. S.) *Henryk Strasburger*
(L. S.) *Take Jonesco*

ANNEXE A (Modèle)

Carte de Légitimation pour voyageurs de commerce.

Pour l'année _____ No. de la carte _____

(Armoiries).

Valable en Pologne et en Roumanie

Porteur (Prénom et nom de famille) _____

Fait à _____ le (jour, mois, année) _____

(Sceau) (Autorité compétente) _____

Signature _____

Il est certifié que le porteur de la présente carte possède un (désignation de la fabrique ou du commerce) à _____ sous la raison _____ est employé, comme voyageur de commerce dans la maison _____ à _____ qui y possède un (désignation de la fabrique ou du commerce) _____

Le porteur de la présente carte désirant rechercher des commandes et faire des achats pour le compte de sa maison ainsi que de la maison suivante des maisons suivantes (désignation de la fabrique ou du commerce) à _____ il est certifié en outre que la dite maison les dites maisons est tenue sont tenues d'acquitter dans ce pays les impôts légaux pour l'exercice de son leur commerce (industrie).

Signalement du porteur:

Signes particuliers _____ Age _____ Taille _____ Cheveux _____

Signature

A v i s. Le porteur de la présente carte ne pourra rechercher des commandes ou faire des achats autrement qu'en voyageant et pour le compte de la maison susmentionnée. des maisons susmentionnées. Il pourra avoir avec lui des échantillons, mais point de marchandises. Il se conformera d'ailleurs, aux dispositions en vigueur dans chaque État.

N o t a. Là où le modèle ci-dessus contient un double texte, le formulaire à employer pour l'expé-

kart mieć będzie przestrzeń niezbędną dla wpisania w nim jednego lub drugiego z tekstów, stosownie do okoliczności poszczególnego wypadku.

dition des cartes présentera l'espace nécessaire pour y insérer l'un ou l'autre des textes, suivant les circonstances du cas particulier.

ANEKS B.

ANNEXE B.

1.

1.

Obrót towarowy między dwoma państwami dokonywany będzie na zasadach Bernerńskiej Konwencji Międzynarodowej o transportach kolejowych z 14 października 1890 r. ze wszystkimi dodatkami i warunkami uzupełniającymi; wszelako można będzie ze względu na obecne trudności obrotu wprowadzić do umowy tej pewne odchylenia, które stanowią będą przedmiot umowy specjalnej pomiędzy zarządami kolejowymi obydwu krajów.

Le trafic des marchandises sera effectué entre les deux Etats sous le régime de la Convention internationale de Berne sur les transports par chemins de fer du 14 Octobre 1890 avec toutes les additions et conditions complémentaires; on pourra toutefois, vu les difficultés actuelles de trafic, apporter à cette convention certaines dérogations qui feront l'objet d'un accord spécial entre les administrations ferroviaires des deux pays.

2.

2.

Obydwie Układające się Strony przedsięwzją wszelkie potrzebne kroki dla zapewnienia szybkiego i pewnego dokonywania ruchu osób, obrotu towarów i przesyłek pocztowych pomiędzy obu państwami, na drogach najdogodniejszych i w razie potrzeby dla ułatwienia wzajemnego przywozu i wywozu towarów za pomocą kompletnych pociągów bezpośrednich.

Les deux Parties Contractantes prendront toutes les mesures utiles pour assurer l'exécution rapide et sûre du trafic des voyageurs, marchandises et envois postaux entre les deux Etats, sur les voies les plus appropriées, et, au besoin, dans le but de faciliter l'exportation et l'importation réciproque des marchandises, au moyen de trains complets directs.

3.

3.

Obydwie Układające się Strony zobowiązują się przedsięwziąć kroki potrzebne dla ustalenia możliwie najszybciej opłat bezpośrednich, przynajmniej dla głównych artykułów i najważniejszych połączeń, celem ułatwienia bezpośredniego ruchu podróżnych i towarów.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à prendre les mesures nécessaires pour établir le plus tôt possible des taxes directes au moins pour les principaux articles et relations les plus importantes, afin de faciliter le trafic direct des voyageurs et des marchandises.

4.

4.

Obydwie Układające się Strony uznają pilną potrzebę zawarcia ogólnej konwencji międzynarodowej, dotyczącej wymiany i obopólnego używania taboru ruchomego i zobowiązują się działać zgodnie, by konwencja ta została zawarta w jaknajbliższym czasie.

Les deux Parties Contractantes reconnaissent la haute nécessité de la conclusion d'une convention générale internationale concernant l'échange et l'utilisation mutuelle du matériel roulant et s'engagent à agir de concert, pour que cette convention soit conclue dans le plus bref délai possible.

W oczekiwaniu na zawarcie konwencji międzynarodowej pozostają w mocy dla wymiany i używania wagonów, układy tymczasowe obowiązujące obecnie pomiędzy zarządami kolei obydwu państw, z zastrzeżeniem wprowadzenia do nich zmian i dodatków stosownie do potrzeb chwili.

En attendant la conclusion d'une convention internationale restent valables pour l'échange et l'utilisation des wagons, les arrangements provisoires actuellement en vigueur entre les administrations des chemins de fer des deux Etats, sous réserve des modifications et des compléments à y apporter selon les besoins du moment.

5.

5.

W wypadku, gdyby chodziło o zawarcie konwencji kolejowych lub taryfowych lub też układów regulujących stosunki współdziałania sieci, które uczestniczą w obrocie międzynarodowym, zarządy kolei polskich i rumuńskich, o ileby były w tym zainteresowane, będą obowiązane działać za wspólną zgodą na podstawie wspólnoty interesów, określonej przez układy specjalne, które zostaną zawarte w każdym poszczególnym wypadku pomiędzy zarządami kolei Stron Układających się.

Au cas où il aurait à passer des conventions de chemins de fer et tarifaires, ou bien des arrangements réglant les relations de concurrence des réseaux, qui participent au trafic international, les administrations de chemins de fer polonais et roumains, en tant qu'elles y auraient été intéressées, auront à agir d'un commun accord sur la base de communauté d'intérêts déterminée par des arrangements spéciaux à intervenir entre les administrations de chemins de fer des Parties Contractantes dans chaque cas particulier.

6.

Na stacjach granicznych państwa sąsiedniego zapewnione będą wolne wejście i pobyt dla funkcjonariuszów i agentów kolei, poczt, telegrafów i telefonów, komór celnych i dla innych urzędników państwowych, pełniących funkcje związane ze służbą graniczną. Winni oni posiadać urzędową kartę tożsamości, zaopatrzoną w fotografię i w rozkaz służbowy, wydany przez właściwe władze. Na życzenie urzędy graniczne otrzymywać będą listy zawierające nazwiska rzeczonych funkcjonariuszów i agentów.

Dozwolone będą na podstawie tychże kart tożsamości i rozkazów służbowych, wejście i pobyt na stacjach pogranicznych państwa sąsiedniego dla personelu kolei i poczt, obsługujących pociągi polskie i rumuńskie, zdążające do państwa sąsiedniego.

Personel urzędowy delegowany przez władze centralne lub obwodowe (dyrekcje okręgowe) przy inspekcjach ich organów kolejowych, poczt, telegrafów i telefonów, komór celnych i innych, które to organy wykonywują swe czynności na stacjach pogranicznych obcych, korzystać będzie z prawa przejścia i pobytu na tych stacjach pogranicznych na przedstawienie rozkazu służbowego, stwierdzającego jego stanowisko i funkcje służbowe na żądanie jednak zobowiązany on jest do udowodnienia swej tożsamości.

Personelowi pociągów ratunkowych i załóg pomocniczych dozwolone będzie wolne przejście przez granicę aż do miejsca gdzie wypadek miałby miejsce i to bez wymagania dokumentów i bez formalności celnych.

Zabrania się osobom wskazanym przez niniejszy aneks posiadać z sobą jakąkolwiek broń.

PROTOKUŁ KOŃCOWY.

W chwili przystępowania do podpisania umowy handlowej, zawartej w dniu dzisiejszym, niżej podpisani Pełnomocnicy złożyli następujące oświadczenia:

do art. 14.

1.

Na tworzących granicę pomiędzy Polską a Rumunją odcinkach rzek Czeremosz (Ceremus) i Dniestr (Nistru) będą obydwa Układające się Państwa korzystały z jednakowego prawa zupełnej swobody spławu, żeglugi i używania dróg holowniczych, zarówno jak i prawa lądowania na obu brzegach.

Sposób postępowania w tych wypadkach ustalony zostanie osobnym regulaminem celnym, który ustanowią za wspólnym porozumieniem Rządy obydwu Państw w możliwie najkrótszym czasie.

Żegluga i spław na tych rzekach będą podlegały w każdym z obu krajów ich ustawom wewnętrznym.

Przepisy dotyczące spławu na Czeremosz (Ceremus) ustalone są w aneksie do protokołu końcowego.

6.

Seront assurés la libre entrée et le séjour, aux gares frontières de l'Etat voisin, aux fonctionnaires et aux agents des chemins de fer, des postes, télégraphes et téléphones, des douanes et aux autres employés de l'Etat en exercice des fonctions liées au service de frontière. Ils doivent être munis d'une carte d'identité officielle pourvue d'une photographie et d'un ordre de service délivré par l'autorité compétente. Les offices de frontière recevront sur demande des listes comprenant les noms des dits fonctionnaires et agents.

Seront autorisés, en vertu des mêmes cartes d'identité et ordres de service, l'entrée et le séjour aux gares frontières de l'Etat voisin du personnel des chemins de fer et des postes, desservant les trains polonais et roumains, acheminés vers l'Etat voisin.

Le personnel officiel délégué par les autorités centrales ou celles des circonscriptions (Directions régionales) en visite d'inspection de leurs organes de chemins de fer, des postes, télégraphes et téléphones, des douanes ou autres, lesquels organes exercent leurs fonctions aux gares frontières étrangères, jouira du droit de passage et de séjour à ces gares frontières sur présentation d'un ordre de service constatant sa situation et fonction de service, mais sur demande il est tenu à prouver son identité.

Le personnel des trains de secours et des équipes auxillaires sera autorisé à avoir le libre passage de la frontière jusqu'à l'endroit où un accident aurait eu lieu, et cela sans documents requis et sans formalité de douane.

Il est interdit aux personnes visées par la présente annexe d'être porteur d'une arme quelconque.

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature de la convention de commerce, conclue à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes:

ad art. 14.

1.

Sur les parcours limitrophes des rivières du Czeremosz-Ceremus et du Dniestre-Nistru, faisant la ligne frontière entre la Pologne et la Roumanie, les deux Etats Contractants jouiront d'un droit égal de liberté complète de flottage, de navigation et d'utilisation des chemins de halage, ainsi que du droit d'atterrissage à ces deux rives.

Un règlement spécial de douane, qui sera arrêté de commun accord par les gouvernements de deux Etats dans le plus bref délai possible, fixera la façon de procéder dans ces cas.

La navigation et le flottage sur ces rivières dans chacun des deux pays seront soumis à leurs lois intérieures.

Les prescriptions concernant le flottage du Czeremosz-Ceremus, sont déterminées dans l'annexe au protocole final.

2.

Obydwa Państwa zobowiązują się nawzajem uznawać ważność wszystkich dokumentów, jak świadectwa i licencje flisaków, palaczy, maszynistów, sterników i t. d., wydanych przez odpowiednie władze.

2.

Les deux Etats s'engagent réciproquement à reconnaître la validité de tous les documents, tels que certificats et licences de bateliers, de chauffeurs, de mécaniciens, de conducteurs de bateaux, etc, délivrés par les autorités respectives.

3.

Obydwa Państwa zwołają w możliwie najkrótszym czasie specjalną komisję ekspertów w celu zbadania sprawy drogi wodnej San, Dniestr (Nistru), Prut (Pruth), Dunaj (Dunarea).

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Bukareszcie dnia 1 lipca tysiąc dziewięćset dwudziestego pierwszego roku.

(—) *H. Strasburger*

(—) *Al. Skrzyński*

(—) *Take Jonesco.*

3.

Les deux Etats convoqueront dans le plus bref délai, une commission spéciale d'experts en vue d'étudier la question de la voie navigable San-Dniestre-Nistru, Pruth-Brut, Danube-Dunarea.

Fait en double exemplaire, à Bucarest le premier Juillet mil neuf cent vingt et un.

(L. S.) *Al. Skrzyński*

(L. S.) *Henryk Strasburger*

(L. S.) *Take Jonesco.*

ANEKS DO PROTOKOŁU KOŃCOWEGO.

I.

Od roku 1922 Dziki spław na rzekach Perkalab (Percalab), Czeremosz biały (Ceremusul alb), i Czeremosz (Ceremus) będzie zabroniony, począwszy od dn. 1 stycznia 1922 wszelki przewóz drzewa dozwolony będzie tylko tratwami.

II.

Dla ułatwienia transportu drzewa zapomocą spławu i dla uregulowania jego ruchu, zorganizowany zostanie najpóźniej od dnia 1 listopada 1921 urząd rzeczny mieszany pod nazwą „Komisji rumuńsko-polskiej lub polsko-rumuńskiej dla Czeremoszu (Ceremus)”, która urzędować będzie kolejno przez trzy lata na terytorjum polskiem i na terytorjum rumuńskiem. Komisja zacznie urzędować w Vijnity.

III.

Komisja składać się będzie z dwóch inżynierów leśnych lub inżynierów dróg i mostów, mianowanych przez każdy z obu rządów. Będą oni kierować wspólnie pracami Komisji i będą ją reprezentować urzędownie.

Komisji będą podporządkowani dozorczy spławu (maitre de flottage) ustanowieni w miejscowościach Gura Putilei, Uścieryki i Jablonica (po jednym w każdej miejscowości), którzy przydzieloną mieć będą dostateczną liczbę strażników spławu i dozorców zbiorników.

IV.

Personel Komisji zaopatrzone będzie w papiery legitymacyjne i nosić będzie widoczne odznaki. Przy wykonywaniu swych czynności korzystać będzie z zupełnej swobody ruchu na całym granicznym odcinku rzeki po obu stronach.

V.

Zakres działania i czynności Komisji są następujące:

ANNEXE AU PROTOCOLE FINAL.

I.

Le flottage à bûches perdues sur les rivières Perkalab-Pârcalab Czeremosz-biały-Ceremusul-alb et Czeremosz-Ceremus, sera interdit dès l'année 1922; a partir du 1 janvier 1922 tout transport de bois n'y sera permis que par radeaux.

II.

Pour faciliter les transports de bois par le moyen de flottage et pour en régler le trafic, il sera organisé, dès le 1 Novembre 1921 au plus tard, un office fluvial mixte sous le nom de „Commission polono-roumaine ou roumano-polonaise du Czeremosz-Ceremus” qui siègera tour à tour par trois années sur le territoire polonais et sur le territoire roumain. La Commission commencera par siéger à Vijnita.

III.

La Commission se composera de deux ingénieurs forestiers ou ingénieurs des ponts et chaussées, nommés par chacun des deux gouvernements. Ils dirigeront en commun les travaux de la Commission et la représenteront officiellement.

La Commission aura sous ses ordres des maîtres de flottage établis dans les localités de Gura Putilei, Uscieryki et Jablonita (un pour chaque localité), auxquels sera adjoint un nombre suffisant de contrôleurs de flottage et de gardiens des réservoirs.

IV.

Le personnel de la Commission sera pourvu d'actes de légitimation et portera des insignes visibles. Dans l'exercice de ses fonctions, il jouira d'une entière liberté de circulations sur tout le terrain limitrophe riverain des deux côtés.

V.

Les attributions et les fonctions de la Commission sont les suivantes:

1. Inwentaryzacja wszystkich istniejących budowli dla spławu jak śluzy, zbiorniki, budowle nadbrzeżne ochronne i t. d. znajdujące się wzdłuż rzeki Perkalab (Percalab) i Czeremosz biały (Ceremusul alb), aż do Uścieryk włącznie zarządzanie wymienionymi budowlami i stwierdzanie ewentualnych pretensji ich właścicieli.

Dla objęcia w posiadanie wymienionych budowli powołane będą władze administracyjne powiatów: Kosów, Wyżnica (Vijnita), jak również dyrekcja okręgowa dóbr i lasów państwowych we Lwowie oraz inne osoby znane jako zainteresowane.

2. Likwidacja pretensji głównego obecnego koncesjonariusza wobec innych posiadaczy koncesji spławowych i naodwrot, wypływających z ostatniej koncesji, nadanej przez Ministerstwo Rolnictwa w Wiedniu dn. 10 lutego 1914 r. № 9654/1913, którą obydwie Ukladające się Strony uznały za ważną do końca 1921.

3. Zarządzenie i reglamentacja służby spławu na całym biegu rzek Perkalab (Percalab), Czeremosz biały (Ceremusul alb) i Czeremosz (Ceremus) aż do ujścia jego do Prutu (Pruth) a mianowicie:

- a) utrzymywanie śluzy na rzece Perkalab (Percalab) (Rudolfsklause) niezbędnej dla spławu,
- b) wykonywanie i utrzymanie budowli dla spławu i dla ochrony brzegów pomiędzy zbiornikiem Rudolfa a Wyżnicą-Kutami,
- c) deblayage (oczyszczenie) toru spławowego aż do Vijnita-Kuty, utrzymywanie ścieżek dla służby spławowej, przeprowadzanie niezbędnych połączeń telefonicznych i t. d.
- d) stwierdzanie i szacowanie ewentualnych szkód, wynikających ze spławu na żądanie poszkodowanych,
- e) przyjmowanie podań o pozwolenia na spław, udzielanie pozwoleń na następny okres spławu, które wydane będą stosownie do przygotowanej już w tym celu ilości drzewa, wykaz których winien być już z góry sporządzony przez każdego posiadacza lasu, oraz ustalenie ilości tratw i porządku w jakim dokonywane będą ich transporty,
- f) czuwanie nad tem, by grubszy koniec każdego przewożonego kawałka drzewa był przed opuszczeniem składu zaopatrzony w znak olejno malowany, czarny na terytorjum rumuńskim zaś czerwony na terytorjum polskim.
- g) interweniowanie w wypadkach, kiedy tratwa zmuszona jest przybić do brzegu i w razie konieczności i wypadku podczas wezbrania w celu dopomożenia właścicielom tratw do odzyskania materiału uniesionego przez wodę.

1. inventorier toutes les constructions de flottage, existantes telles que les écluses, réservoirs, ouvrages de défense des rives etc., se trouvant le long de la rivière Perkalab-Pârcalab, et du Czeremosz-biały-Ceremusul-alb, jusqu'à Uscieryki incl. administrer les ouvrages mentionnés et constater les prétentions éventuelles de leurs propriétaires.

Pour la prise de possession des dits ouvrages, seront invitées les autorités administratives des districts de Kosow et Vijnita, ainsi que la Direction régionale des domaines forestiers à Lwów et d'autres personnes connues comme intéressées.

2. La liquidation des prétentions du concessionnaire principal actuel vis-à-vis des autres possesseurs de licences de flottage et vice-versa découlant de la dernière concession décrétée par le Ministère de l'Agriculture à Vienne du 10 Février 1914 № 9654/1913, concession que les deux Parties Contractantes ont admis comme valable jusqu'à la fin de l'année 1921.

3. L'administration et la réglementation du service de flottage sur tout le parcours des rivières Perkalab-Pârcalab, Czeremosz-biały-Ceremusul alb et Czeremosz-Ceremus, jusqu'à son embouchure dans le Pruth-Prut, à savoir:

- a) l'entretien de l'écluse sur la rivière Perkalab-Pârcalab (Rudolfsklause) nécessaire au flottage,
- b) l'installation et l'entretien des ouvrages pour le flottage et pour la défense des rives entre le réservoir de Rudolf et Vijnita-Kuty.
- c) le déblayage du chenal de flottage; jusqu'à Vijnita-Kuty, l'entretien des sentiers pour le service de flottage; l'installation des communications téléphoniques nécessaires, etc.,
- d) la constatation et l'estimation des dommages éventuels résultant du flottage à la demande des endommagés.
- e) réception des demandes de licences de flottage, concession des licences pour la prochaine saison de flottage, à délivrer à raison des quantités de bois déjà préparés à cet effet et dont le tableau doit être dressé d'avance par chaque propriétaire de forêt et fixation du nombre de radeaux et de l'ordre dans lequel s'effectueront leurs transports,
- f) veiller à ce que le gros bout de chaque morceau de bois transporté, soit, avant de quitter le dépôt pourvu d'une marque peinte à l'huile, marque noire sur le territoire roumain, rouge sur le territoire polonais,
- g) intervenir dans les atterissages forcés des radeaux et en cas de nécessité pendant des crues, afin d'aider les propriétaires des radeaux à recouvrer leurs stocs emportés par l'eau.

4. Sporządzanie budżetu rocznego, etatu personelu i komisji, sporządzanie wykazu kosztów, wynikających z robót do wykonania w interesie spławu i wreszcie sporządzenie rocznych zamknięć rachunkowych. Budżet i zestawienie rachunkowe winny być przyjęte przez władze nadzorcze, przewidziane w art. VI, za wspólnym porozumieniem z odpowiednią władzą drugiego państwa.
 5. Na pokrycie wydatków budżetowych komisja ustali opłaty za metr sześcienny i kilometr, które pobierane będą przed rozpoczęciem spławu. Na pierwszy okres 1922 r. opłata ta zostanie ustalona w wysokości ośmiu (8) bani rumuńskich za metr sześć. i kilometr.
 6. Wszystkie dochody i wydatki winny być zaписywane w sposób przewidziany.
Przez czas urzędowania komisji w Wyżnicy (Vijnity) faktury i rachunki winny być wystawiane w walucie rumuńskiej, a podczas pobytu komisji w Kutach w monecie polskiej. Budżet winien być sporządzony w monecie tego kraju, w którym urzęduje komisja i opłaty będą pobierane w odpowiedniej monecie.
 7. Ustalenie rozporządzeń ogólnych o spławie aż do ujścia do Prutu (Pruth) i zredagowanie instrukcji dla personelu.
 8. Aby spław na odcinku granicznym nie był skrepowany ruchem tratw na dopływach spławnych Czeremoszu (Ceremus), komisarze będą mieli prawo na obszarach polskich lub rumuńskich regulować manipulowanie stawidłami na dopływach Czeremoszu (Ceremus) i wydawać rozporządzenia obowiązujące. Chodzi tu o rzeki: Sarata, Jalovicieara, Lopusca i Putila na terytorjum rumuńskim i Hranitny, Probina i Czeremosz Czarny ze wszystkimi swemi dopływami na terytorjum polskim. Prawo udzielania koncesji na spław na dopływach jest zastrzeżone, zgodnie z zasadą terytorjalną, władzom kompetentnym polskim i rumuńskim. Wszelako władze te są zobowiązane wezwać komisję do wyrażenia swej opinii w tym przedmiocie i orzekać w porozumieniu z nią.
 9. Pozatem, każdy z komisarzy rzecznych obowiązany jest reprezentować interesy swego państwa podczas układów, dotyczących projektów wszystkich robót rzecznych i ochrony brzegów na całym biegu Czeremoszu (Ceremus) aż do ujścia jego do Prutu (Pruth).
4. Dresser le budget annuel des traitements de personnel et de la Commission, dresser la liste des frais résultant des travaux à exécuter dans l'intérêt du flottage et enfin préparer la clôture annuelle des comptes. Budget et relevé du compte doivent être acceptés par l'autorité de surveillance prévue à l'art. VI. en commun accord avec l'autorité respective de l'autre Etat.
 5. Afin de couvrir les dépenses budgétaires la Commission fixera des taxes par mètre cube et kilomètre, qui seront perçues avant le commencement du flottage.
Pour la première campagne 1922 cette taxe sera fixée à huit (8) bani roumains par mètre cube et kilomètres.
 6. Tous les revenus et toutes les dépenses doivent être enregistrés dans l'ordre prévu.
Durant le fonctionnement de la Commission à Vijnita, les factures et les comptes doivent être libellés en monnaie roumaine et durant le séjour de la Commission à Kutty en monnaie polonaise. Le budget sera dressé dans la monnaie du pays dans lequel fonctionne la Commission et les taxes seront perçues dans la monnaie respectives.
 7. Etablir les dispositions générales du flottage jusqu'à l'embouchure dans le Pruth-Prut et rédiger les instructions pour le personnel.
 8. Pour que le flottage sur la ligne frontière ne soit point gêné par la circulation des radeaux sur les confluent flottables du Czeremosz-Ceremus dans les territoires polonais et roumains, les commissaires auront le droit de régler la manipulation des vannes sur les confluent du Czeremosz-Ceremus et de prendre des dispositions obligatoires.
Il s'agit des rivières Sarata, Jalovicioara, Lopusca et Putila sur le territoire roumain et Hranitny, Probina et le Czeremosz czarny, avec tous ses confluent sur le territoire polonais.
Le droit d'accorder des concessions de flottage sur les affluents est réservé selon le principe territorial aux autorités compétentes polonaises et roumaines. Toutefois ces autorités sont tenues à inviter la Commission à exprimer son opinion à ce sujet et prendre leur décision en accord avec celle-ci.
 9. En outre, tout Commissaire fluvial est obligé de représenter les intérêts de son Etat durant les négociations concernant les projets de tous les travaux fluviaux et de défense des rives sur le parcours entier du Czeremos-Ceremus, jusqu'à son embouchure dans le Pruth-Prut.

VI.

Dozór nad czynnościami Komisji podczas jej działania na terytorjum rumuńskim znajduje się w rękach odpowiednich władz, podczas jej działania na terytorjum polskim w rękach odpowiedniej władzy administracyjnej II-ej instancji. Władza nadzorcza jednego z dwóch państw zawiadamiać będzie władzę

VI.

La surveillance du fonctionnement de la Commission pendant la durée de son activité sur le terrain roumain se trouve entre les mains des autorités compétentes; durant son activité sur terrain polonais, entre les mains de l'autorité administrative compétente de II-ème instance. L'autorité de sur-

nadzorcą drugiego państwa o swej działalności i wszystkich zarządzeniach, które wydała w tym względzie.

W razie inspekcji komisji odpowiednia władza drugiego państwa będzie zaproszona do wzięcia udziału. Wyniki inspekcji komunikowane będą odpowiedniej władzy drugiego państwa. W wypadku niezgody pomiędzy dwoma komisarzami, wyżej wymienione władze kompetentne obydwu państw rozstrzygać będą wspólnie punkty sporne w terminie, który będzie ustalony.

VII.

Reklamacje stron przeciwko zarządzeniom i postanowieniom komisji będą rozstrzygane przez odpowiednie władze tego kraju, z którego pochodzi petent, bądź przez władzę rumuńską, powołaną do stosowania ustaw wodnych i lasowych, bądź przez władzę polską administracyjną II-ej instancji (województwo), jednak w każdym razie tylko po uprzednim porozumieniu się z odpowiednią władzą drugiego państwa.

W wypadkach tych nie będzie się posługiwało drogą dyplomatyczną, przyjętą w stosunkach międzynarodowych.

Reklamacje winny być złożone do komisji w 14 dni po ogłoszeniu postanowienia lub powziętego zarządzenia i powinny być poddane decyzji odpowiedniej władzy w ciągu 14 następujących dni.

Decyzja tej wyższej władzy jest ostateczna.

VIII.

Do chwili rozpoczęcia czynności przez komisję, nadzór urzędowy nad spławem na linii granicznej, a także stosowanie ustawy leśnej austriackiej z dn. 9 grudnia 1852 r. „R. G. B.” № 250, będącej jeszcze w mocy w sąsiednim okręgu nadgranicznym, i ustaw wodnych, będą wykonywane za wspólnym porozumieniem przez władze administracyjne okręgów Wyżnica (Vijnita) i Kosów.

O ile władze te nie będą mogły dojść do porozumienia, rozstrzygać będą ostatecznie za wspólnym porozumieniem odpowiednie władze wyższe obydwu państw, przewidziane w art. VI.

IX.

Rozporządzenie wykonawcze wydane będzie po wspólnym porozumieniu obu państw.

X.

Każdy z dwóch Rządów może rozwiązać komisję, uprzedzając o tem drugi Rząd na sześć miesięcy przedtem. W tym wypadku majątek komisji podzielony będzie pomiędzy obydwu państwa.

veillance de l'un des deux Etats informera l'autorité de surveillance de l'autre Etat sur son activité et sur toutes les dispositions qu'elle a prises à cet égard. En cas d'inspection de la Commission, l'autorité respective du deuxième Etat sera invitée à y participer. Les résultats des inspections seront communiquées à l'autorité respective du deuxième Etat. En cas de désaccord entre les deux Commissaires les autorités compétentes des deux Etats mentionnées ci-dessus décideront d'un commun accord les points litigieux dans le délai à fixer.

VII.

Les réclamations des Parties contre les dispositions et les décisions de la Commission, seront tranchées par l'autorité compétente du pays du demandeur, soit par l'autorité roumaine appelée à appliquer les lois des eaux et des forêts, soit par l'autorité administrative de la II-ème instance polonaise (palatinat), toutefois non sans être concertée auparavant avec l'autorité correspondante de l'autre Etat.

On ne servira pas en ces cas de la voie diplomatique en usage dans les relations internationales.

Les réclamations doivent être déposées à la Commission dans les 14 jours après la promulgation de la décision ou de la disposition prise, et soumise à la décision de l'autorité respective dans les 14 jours suivants.

La décision de cette autorité supérieure est définitive.

VIII.

Jusqu'au moment où la Commission entrera en fonction, la surveillance officielle du flottage sur la ligne frontière ainsi que l'application de la loi forestière autrichienne du 9 Décembre 1852 „R. G. B.” № 250 encore en vigueur dans la région voisine de frontière et des lois des eaux seront exercées d'un commun accord par les autorités administratives des arrondissements de Koso'w et de Vijnita.

Au cas où ces autorités ne pourront pas tomber d'accord, ce seront les autorités supérieures respectives des deux Etats, prévues à l'art. VI, qui décideront définitivement d'un commun accord.

IX.

Le règlement d'application sera arrêté après un accord commun entre les deux Etats.

X.

Chacun des deux gouvernements peut dissoudre la Commission en donnant un préavis de six mois à l'autre gouvernement. Dans ce cas, les biens de la Commission seront partagés entre les deux Etats.

U M O W A

zawarta między Zarządami Poczty, Telegrafów i Telefonów Polski i Rumunii, dotycząca wzajemnej wymiany korespondencji telegraficznej, telefonicznej i paczek pocztowych między Polską a Rumunią.

Podpisani upelnomocnieni delegaci Zarządu Poczty, Telegrafów i Telefonów Polski i Rumunii, na zasadzie postanowień art. 17 Międzynarodowego Regulaminu telegraficznego i art. 19 Międzynarodowej Konwencji, dotyczącej wymiany paczek pocztowych, zawarli za wspólną zgodą następującą umowę:

A. Służba telegraficzna.

Art. 1.

Oprócz dwu połączeń telegraficznych już istniejących a mianowicie: Warszawa-Bukareszt i Lwów-Czerniowce, będzie zaprowadzone w najkrótszym czasie nowe połączenie telegraficzne między Lwowem a jednym z portów rumuńskich Gałaczem albo Braiłą, z których Polska będzie mogła korzystać. W razie potrzeby to ostatnie połączenie będzie przedłużone aż do Warszawy.

Art. 2.

W razie wzmocnienia ruchu między obu krajami, istniejąca już komunikacja pomiędzy Warszawą a Bukaresztem, a obecnie obsługiwana przez aparat Hughesa, będzie najpóźniej w miesiąc po ratyfikacji niniejszej Umowy eksploatowana przez aparat Siemens'a.

Art. 3.

W tym samym celu odnośnie Zarządy obu krajów zniżają takse telegraficzną w obrocie wzajemnym do podwójnej taksy wewnętrznej od wyrazu. Dla telegramów prasowych będzie ustanowiona zniżka 50% opłaty normalnej.

Art. 4.

W obrocie wzajemnym wymiana telegramów odbywać się będzie bez obrachunków. Pobrane opłaty przez każdy zarząd przypadają całkowicie temu zarządowi, który je pobrał. To postanowienie będzie działać wstecz począwszy od 1 stycznia, daty rozpoczęcia służby telegraficznej między dwoma krajami.

Art. 5.

Zarząd Polski obowiązuje się kierować telegramy tranzytowe z Rumunii i krajów, leżących poza Rumunią, do państw bałtyckich i skandynawskich drogą normalną najszybszą.

ARRANGEMENT

conclu entre les Administrations des postes, télégraphes et téléphones de la Pologne et de la Roumanie, concernant l'échange réciproque des correspondances télégraphiques, téléphoniques et des colis postaux entre la Pologne et la Roumanie.

Les soussignés délégués plénipotentiaires des Administrations des postes, télégraphes et téléphones de la Pologne et de la Roumanie, vu les dispositions de l'article 17 de la Convention télégraphique internationale et les dispositions de l'article 19 de la Convention internationale concernant l'échange des colis postaux, ont conclu de commun accord l'arrangement suivant:

A. Service télégraphique.

Art. 1.

Outre les deux communications télégraphiques existantes à savoir: Warszawa—Bucuresti et Lwów—Cernauti, sera établie, dans le plus bref délai, une nouvelle communication télégraphique entre Lwów et un des ports roumains Galati ou Braila, que la Pologne pourra utiliser. En cas de nécessité, cette dernière communication sera prolongée jusqu'à Warszawa.

Art. 2.

Dans le but d'intensifier le trafic entre les deux pays, la communication existante Warszawa—Bucuresti, actuellement exploitée par Hughes, sera exploitée, au plus tard un mois après la ratification du présent Arrangement, par l'appareil Siemens.

Art. 3.

Dans le même but les Administrations respectives de deux pays réduisent la taxe télégraphique par mot dans leurs relations réciproques au double de la taxe intérieure par mot. Une réduction de 50% du tarif normal sera accordée pour les télégrammes de presse.

Art. 4.

Dans le trafic réciproque l'échange des télégrammes s'effectuera sans décomptes; les taxes perçues par chaque Administration resteront entièrement acquises à l'Administration, qui les a perçues.

Cette disposition aura effet rétroactif à commencer du 1 janvier, date de la reprise du service télégraphique entre les deux pays.

Art. 5.

L'Administration polonaise s'engage à diriger les télégrammes en transit de la Roumanie et des pays au delà pour les états baltics et scandinaves par la voie normale la plus rapide.

B. Służba telefoniczna.**Art. 6.**

Dla ułatwienia wzajemnych stosunków prowincji sąsiadujących będzie wznowiony w najbliższym czasie ruch telefoniczny na odcinku Lwów-Czerniowce dawniejszej linii telefonicznej Wiedeń-Lwów-Bukareszt (4324) i linii 3829 i 3952. Do rozmów telefonicznych będą dopuszczone narazie miasta polskie: Przemyśl, Brody, Jarosław, Lwów, Stryj, Tarnopol, Czortków, Drohobycz, Stanisławów, Kołomyja i Śniatyń i miasta rumuńskie: Czerniowce, Radauti (Radowce) Suczawa i ewentualnie inne miasta Bukowiny.

Art. 7.

Rozmowę 3-minutową uważa się za jednostkę. Porządek rozmów telefonicznych będzie ustalony przez okręgową Dyрекcję Lwowską i Czerniowiecką, stosownie do potrzeb ruchu.

Art. 8.

Ustanawia się następujące opłaty za rozmowy:

- a) między Przemyślem, Brodami, Jarosławem, Lwowem a Czerniowcami, Radauti (Radowcami) Suczawą względnie innymi miejscowościami Bukowiny i odwrotnie—2 franki w złocie za każdą jednostkę 3-minutową lub część tejże.
- b) Między Stryjem, Tarnopolem, Czortkowem, Drohobyczem a Czerniowcami, Radauti (Radowcami) Suczawą względnie innymi miejscowościami Bukowiny i odwrotnie — 1 frank 50 cent. w złocie za każdą jednostkę 3-minutową lub część tejże.
- c) Pomiędzy Stanisławowem, Kołomyją, Śniatynem a Czerniowcami, Radauti (Radowcami) Suczawą względnie innymi miejscowościami Bukowiny i odwrotnie — 1 frank w złocie za każdą jednostkę 3-minutową lub część tejże.

Art. 9.

Oba Zarządy zrzekają się rozrachunków telefonicznych, przeto opłaty przypadają całkowicie temu Zarządowi, który je pobrał. W każdym jednak razie jeżeli według 3-miesięcznej statystyki dochody jednego z krajów zawierających układ przekroczą o 20% dochody drugiego kraju, zainteresowany Zarząd będzie mógł porozumieć się z drugim, celem przeprowadzenia równego podziału. Przy wypłacie przypadającej kwoty ma być stosowany średni urzędowy kurs giełdy w Bukareszcie tego miesiąca, do którego rachunki się odnoszą. Kurs średni będzie średnią kursu pierwszego i ostatniego dnia odnośnego kwartału. Rozumie się samo przez się, że każdy Zarząd będzie płacił w walucie kraju wierzycielskiego.

C. Wymiana paczek.**Art. 10.**

Dla wymiany paczek między Polską a Rumunją będą zastosowane postanowienia międzynarodowej

B. Service téléphonique.**Art. 6.**

Pour faciliter les relations entre les populations des provinces limitrophes, sera rétablie le plus tôt possible la section comprise entre Lwów-Cernauti de l'ancien circuit téléphonique Wien-Lwów-Bucuresti (4324) et les circuits 3829 et 3952—et seront admises à effectuer des conversations téléphoniques, pour le moment, les villes polonaises Przemyśl, Brody, Jarosław, Lwów, Stryj, Tarnopol, Czortków, Drohobycz, Stanisławów, Kołomyja et Śniatyń, et les villes roumaines Cernauti, Radauti, Suceava et éventuellement d'autres villes de Bucovina.

Art. 7.

L'unité de conversation sera de 3 minutes. Les horaires seront établies de commun accord par les directions régionales de Lwów et Cernauti d'après les besoins du trafic.

Art. 8.

Les taxes applicables aux conversations seront:

- a) entre Przemyśl, Brody, Jarosław, Lwów et Cernauti, Radauti, Suceava ou autres localités de Bucovina et vice-versa — 2 francs or pour chaque unité de 3 minutes ou fraction d'unité,
- b) entre Stryj, Tarnopol, Czortków, Drohobycz et Cernauti, Radauti, Suceava et autres localités de Bucovine et vice-versa — 1 franc 50 cts. or pour chaque unité de 3 minutes ou fraction d'unité,
- c) entre Stanisławów, Kołomyja, Śniatyń et Cernauti, Radauti, Suceava ou autres localités de Bucovine et vice-versa — 1 franc or pour chaque unité de 3 minutes ou fraction d'unité.

Art. 9.

Les deux Administrations renoncent aux décomptes téléphoniques, par conséquent les taxes resteront entièrement acquises à l'administration, qui les a perçus. Toutefois, si après une statistique de 3 mois les recettes d'un des pays contractants dépasseront de 20% celles de l'autre, l'Administration intéressée pourra s'entendre avec l'autre pour que la répartition soit faite par décomptes en parties égales. La somme à payer sera calculée au cours moyen officiel du change du Bucuresti du mois auquel les comptes s'y rapportent. Le cours moyen sera la moyenne du cours du premier et du dernier jour du trimestre respectif.

Il reste entendu, que chacune des deux Administrations effectuera le paiement en la monnaie du pays créancier.

C. Echange des colis postaux.**Art. 10.**

Pour l'échange des colis postaux entre la Pologne et la Roumanie seront appliquées les disposi-

umowy, dotyczącej wymiany paczek pocztowych, zawartej w Rzymie 26 maja 1906 r. i zrewidowanej w Madrycie dnia 30 listopada 1920 r., oraz postanowienia wykonawcze do odnośnej umowy, o ile nie będzie się to sprzeciwiać niżej podanym zastrzeżeniom.

Art. 11.

W obrocie wzajemnym dopuszcza się paczki bez podanej wartości i paczki z podaną wartością do 300 franków. Waga tych paczek nie może przekraczać 10 klg.

Art. 12.

Z obrotu wyklucza się narazie paczki pilne i pośpieszne, paczki za pobraniem i bez pobierania opłat pocztowych i celnych.

Art. 13.

Paczki muszą być opłacane zgóry przy nadaniu. W obrocie wzajemnym opłata składa się:

- a) z opłaty wewnętrznej kraju nadania dla paczek tej samej wagi.
- b) opłaty 40 centymów w złocie za każde 5 klg. wagi lub jej części na rzecz kraju przeznaczenia.

Za paczki ochronne opłaty wspomniane pod a i b podwyższa się 50%. Niezależnie od powyższych opłat przy paczkach z podaną wartością pobierane będą należności asekuracyjne w następującej wysokości:

- a) Opłata zasadnicza 20 centymów w złocie.
- b) Opłata asekuracyjna po 0,05 centymów w złocie za każde 30 franków lub ich część podanej wartości paczki, najmniej jednak 10 centymów.

Art. 14.

Za doręczenie paczek, za załatwienie formalności celnych i za składowe (magazynowanie) każdy kraj pobierać będzie od adresata opłaty, stosowane w obrocie wewnętrznym tego kraju.

Za każde doręczenie w mieszkaniu odbiorcy (adresata) o ile ono następuje po pierwszym bezskutecznym doręczeniu, należność za doręczenie pobierana jest na nowo.

Art. 15.

Dosyłanie na obszarze kraju przeznaczenia podlega opłacie za dosłanie na zasadzie przepisów wewnętrznych każdego kraju.

Art. 16.

Z wyjątkiem opłat celnych, które będą zniesione, obciąża się paczki, w razie ich zwrotu do miejsca nadania, należnościami przewidzianymi w art. 14 i 15 i pobiera się je od nadawcy na rzecz kraju, który nałożył na te paczki dane opłaty.

tions de la Convention Internationale concernant l'échange des colis postaux, conclue à Rome, le 26 mai 1906, et revue à Madrid en 1920, ainsi que du Règlement d'exécution y relatif, autant qu'il n'y aura pas des dispositions contraires aux stipulations ci-après.

Art. 11.

Dans les relations réciproques sont admis des colis sans valeur déclarée et des colis avec valeur déclarée jusqu'à 300 frs.

Le poids de chaque colis ne doit pas dépasser 10 kg.

Art. 12.

Sont exclus provisoirement de l'échange les colis urgents, les colis avec express, les colis contre remboursement et les colis sans perception de droits postaux et de droits de douane.

Art. 13.

Les taxes de colis doivent être payées d'avance au moment de leur dépôt.

Dans les relations réciproques le payement se compose:

- a) de la taxe intérieure du pays d'origine pour les colis de même poids,
- b) de la taxe 40 cent. or par chaque 5 kg. de poids ou fraction, au profit du pays de destination.

Les taxes mentionnées sont majorées de 50% pour les colis encombrants.

Indépendamment de droits sus-mentionnés, seront perçus pour les colis avec valeur déclarée les droits d'assurance comme suit:

- a) une taxe élémentaire de 20 cent or
- b) le droit d'assurance 0.05 cent. or par chaque 30 francs ou fraction de la valeur déclarée du colis avec minimum de 10 cent.

Art. 14.

Pour le factage, pour l'accomplissement des formalités de douane et pour le magasinage, chaque pays percevra du destinataire les taxes appliquées dans son service intérieur.

Chaque fois qu'un colis est présenté au domicile du destinataire, après une première présentation infructueuse, le droit de factage est perçu de nouveau.

Art. 15.

La réexpédition dans le territoire du pays de destination est soumise à la taxe de réexpédition sur la base des règlements intérieurs de chaque pays.

Art. 16.

A l'exception des taxes de douane, qui seront annulées, les taxes prévues aux articles 14 et 15 grèvent les colis en cas de retour à l'origine et seront exigibles de l'expéditeur au profit du pays, qui a frappé les colis de ces droits.

Art. 17.

Odszkodowanie za paczki w razie ubytku, uszkodzenia lub zaginięcia wypłaca każdy kraj pod warunkami, przewidzianymi w art. 16 Konwencji międzynarodowej, dotyczącej wymiany paczek, zawartej w Madrycie dnia 30 listopada 1920 r.

Odszkodowanie to nie może przewyższać za paczki bez podanej wartości:

1)	do wagi	1 klg.		10 fr.
2)	" "	5 "		25 "
3)	" "	10 "		40 "

albo równoważnika franka w złocie w monnaie kraju, wypłacającego odszkodowanie.

Za paczki zaś z podaną wartością odszkodowanie nie może przewyższać kwoty podanej wartości.

Art. 18.

W obrocie wzajemnym Zarząd kraju nadania płacić będzie Zarządowi kraju odbierającego 40 centymów za każdą paczkę do wagi 5 klg i 80 centymów w złocie za każdą paczkę wagi od 5 do 10 klg, ponadto za paczki z podaną wartością 5 centymów w złocie za każde 30 franków lub część tychże podanej wartości. Za paczki ochronne podwyższa się wspomnianą należność od wagi o 50%.

Art. 19.

Dla rozrachunków wzajemnych, wynikających z wymiany paczek między obydwojma krajami, przyjmuje się za podstawę frank w złocie. Dłużne kwoty rozrachunkowe, wyrażone w frankach, będą wyrównywane w walucie kraju kredytującego po kursie średnim giełdy w Bukareszcie w miesiącu, do którego rozrachunki się odnoszą.

Art. 20.

Niniejsza umowa wejdzie w życie w miesiąc od dnia jej ratyfikacji. Pozostaje tak długo w mocy, dopóki nie zostanie rozwiązana za obopólną zgodą bez szkody zastrzeżonego każdej ze stron układających się prawa wypowiedzenia tej umowy w sześciomiesięcznym terminie z góry. Zarządy kontraktujące mogą zawsze za wspólną zgodą, zmienić postanowienia niniejszej umowy.

Regulamin wykonawczy dla służby paczek pocztowych.

I.

Do każdej paczki ma być dołączony osobny list przesyłkowy i dwie deklaracje celne. Na kuponie listu przesyłkowego nie wolno umieszczać żadnych pisemnych doniesień. Wolno jednak nadawcy wskazać na odwrotnej stronie listu przesyłkowego sposób, jak należy postąpić z paczką na wypadek, gdyby doręczenie nie mogło być skuteczne.

Art. 17.

L'indemnité pour les colis postaux en cas d'avarie, de spoliation ou de perte, est payée par chaque pays dans les conditions prévues à l'art. 16 de la Convention Internationale concernant l'échange des colis postaux, conclue à Madrid le 30/XI 1920.

Cette indemnité pour les colis sans valeur déclarée ne peut pas dépasser:

1)	jusqu'à concurrence du poids de 1 kg.	—10 frs.
2)	" " " " 5 "	—25 "
3)	" " " " 10 "	—40 "

ou l'équivalent du franc or en monnaie du pays payant l'indemnité.

L'indemnité pour les colis avec valeur déclarée ne peut pas dépasser la somme de la valeur déclarée.

Art. 18.

Dans les relations réciproques l'administration d'origine bonifiera à l'Administration destinataire 40 centimes or par chaque colis jusqu'au poids de 5 kg. et 80 cent. or par chaque colis ayant de 5 kg. à 10 kg.; en outre pour les colis avec valeur déclarée 5 cent. or par chaque 300 frs., ou fraction de 300 frs., de valeur déclarée. Pour les colis encombrants la bonification de la taxe au poids prévue plus haut sera majorée de 50%.

Art. 19.

Pour les décomptes réciproques provenant de l'échange des colis entre les deux pays le franc or sera pris comme base. Le solde des comptes exprimé en francs sera réglé dans la monnaie du pays créateur au cours moyen officiel du change du Bucaresti du mois auquel les comptes se rapportent.

Art. 20.

Le présent Arrangement sera mis en vigueur un mois après la ratification.

L'Arrangement restera en vigueur aussi longtemps qu'il n'ait pas été dénoncé du commun accord. Néanmoins, chaque partie contractante se réserve le droit de dénoncer le présent Arrangement dans un délai de préavis de six mois.

Les Administrations contractantes peuvent toujours, d'un commun accord, changer les dispositions de cet Arrangement.

Règlement d'exécution pour le service des colis postaux.

I.

Chaque colis doit être accompagné d'un bulletin d'expédition et de deux déclarations en douane. Des communications manuscrites sur le coupon du bulletin d'expédition ne sont pas admises.

Toutefois l'expéditeur a la faculté d'indiquer au verso du bulletin d'expédition, la manière dont il entend disposer du colis dans le cas, où la livraison ne pourrait être effectuée.

II.

Tranzyt paczek aż do wagi 10 klg. zapewnia się dla tych krajów, z którymi jeden lub drugi rząd kontraktujący utrzymuje sam wymianę paczek. W tym celu oba zarządy będą sobie wzajemnie komunikowały, za pomocą wykazu, nazwy krajów, którym mogą służyć odnośnym pośrednictwem w przewozie paczek.

III.

Wymiana paczek pocztowych między Polską a Rumunią odbywać się będzie w drodze wolnego tranzytu. Urzędem wymiany paczek pocztowych będzie dla Polski urząd pocztowy Stanisławów 2, ewentualnie Kołomyja, a dla Rumunii urząd pocztowy Cernauti 2.

IV.

Wszystkie paczki będą indywidualnie zapisywane do kart paczkowych. Paczki z podaną wartością ponad 10 fr. będą uważane jako wartościowe i oznaczone odpowiednią nalepką „V”.

Między urzędami wymiany obydwu krajów będą wymieniane oddzielnie przesyłki paczek zwykłych i paczek z podaną wartością: „paczki zwykłe” „Colis ordinaires” „paczki wartościowe” „Colis valeur”.

Paczki zwykłe będą wydawane i odbierane na podstawie wykazów sumarycznie; paczki zaś z podaną wartością będą wydawane i odbierane indywidualnie na podstawie wykazów i kart paczkowych.

V.

Reklamacje paczek, zredagowane w języku francuskim, będą wysyłane wprost do pocztowych urzędów przeznaczenia.

VI.

Odszkodowania mające być wypłacone, będą obliczane według franka złotego po kursie wymienionym w art. 17 umowy i będą objęte rozrachunkami wzajemnymi.

VII.

Postanowienia niniejszego Regulaminu wejdą w życie równocześnie z dotyczącą umową i będą obowiązywały tak długo, jak sama umowa.

Sporządzono w Bukareszcie dnia 1 lipca 1921 r.

Dla Zarządów P. T. T.
Republiki Polskiej

Dla Zarządów P. T. T.
Królestwa Rumuńskiego

(—) Sylwester Maciejewski (—) Inż. Pitulescu w. r.

II.

Le transit des colis jusqu'au poids de 10 kg. est garanti pour ceux des pays, avec lesquels l'une ou l'autre des deux Administrations contractantes entretiennent elles mêmes des relations de l'espèce.

A cet effet les deux Administrations se notifieront, au moyen d'un tableau, la nomenclature des pays pour lesquels elles peuvent respectivement servir d'intermédiaire pour le transport des colis.

III.

L'échange des colis postaux entre la Pologne et la Roumanie s'effectuera en transit ouvert.

Le bureau d'échange des colis postaux sera pour la Pologne le bureau de poste Stanisławów 2, éventuellement Kołomyja, et pour la Roumanie le bureau de poste Cernauti 2.

IV.

Tous les colis seront inscrits individuellement sur les feuilles de route.

Les colis avec valeur déclarée au delà de 10 frs, seront considérés comme colis valeur et marqués d'une étiquette spéciale „V”.

Entre les bureaux d'échange des deux pays seront échangés séparément des colis ordinaires, et des colis valeur; les feuilles de route respectives porteront suivant le cas des indications manuscrites „colis ordinaires” ou „colis valeur”.

Les colis ordinaires seront remis et acceptés à la base de l'inscription en bloc, tandis que les colis avec valeur déclarée seront remis et acceptés individuellement à la base des bordereaux de livraison et des feuilles de route.

V.

Les réclamations concernant les colis rédigées en langue française, seront transmises directement aux bureaux de poste destinataires.

VI.

Les indemnités à payer seront calculées d'après le franc or au cours indiqué à l'art. 10 de l'Arrangement et seront comprises dans le décompte réciproque.

VII.

Les dispositions du présent Règlement seront mises en vigueur à la date de mise en application de l'Arrangement, et auront la même durée que l'Arrangement lui-même.

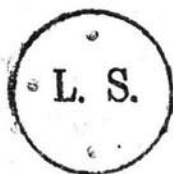
Fait à Bucarest le 1 juillet 1921.

Pour l'Administration des P. T. T. de la République de la Pologne Pour l'Administration des P. T. T. du Royaume de Roumanie

(—) Sylwester Maciejewski (—) Ign. Pitulescu

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją i Umową, uznaliśmy je i uznajemy za słusze zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień, oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i zatwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane. Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 25 sierpnia 1922 roku.

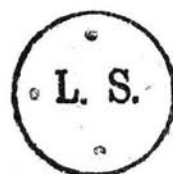
J. Piłsudski

Przez Naczelnika Państwa
Minister Spraw Zagranicznych:
G. Narutowicz

Après avoir vu et examiné la Convention et l'Arrangement précités, Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons, qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons, qu'ils seront inviolablement observés.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes revêtues du Sceau de la République Polonaise.

A Varsovie, le 25 août 1922.

J. Piłsudski

Par le Chef de l'Etat
Le Ministre des Affaires Etrangères
G. Narutowicz

938.

Oświadczenie Rządowe

z dnia 16 listopada 1922 r.

w przedmiocie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji handlowej między Polską a Rumunją, podpisanej w Bukareszcie dn. 1 lipca 1921 r. oraz umowy między Zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunii, podpisanej tegoż dnia 1 lipca 1921 r. w Bukareszcie.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że dnia 15 listopada 1922 roku została dokonana w Warszawie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji handlowej polsko-rumuńskiej, podpisanej w Bukareszcie dn. 1 lipca 1921 r., oraz Umowy, zawartej między Zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunii w przedmiocie wzajemnej wymiany korespondencji telegraficznej, telefonicznej i paczek pocztowych między Polską a Rumunją, podpisanej w Bukareszcie tegoż dnia 1 lipca 1921 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *G. Narutowicz*

939.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 9 listopada 1922 r.

w sprawie podwyższenia normalnych djet dziennych.

Na zasadzie postanowień o normowaniu poborów niestałych i ubocznych, zawartych w ustawach z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65 poz. 429 — 431 i 433 — 436) i w ustawie z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 28 poz. 226) zarządza się co następuje:

§ 1. Normalne djetyienne określone w § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 89 poz. 813) oraz w ustępie 1 § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 74, poz. 669) ustala się jak następuje:

Dla urzędników:

I st. sl. na	615 mk.
II " " "	490 "
III " " "	490 "
IV " " "	490 "
V " " "	440 "
VI " " "	370 "
VII " " "	315 "
VIII " " "	245 "
IX " " "	245 "
X " " "	210 "
XI " " "	210 "
XII " " "	210 "

Dla sędziów i prokuratorów:

a) pobierających uposażenie grupy I na	370 mk.
b) " " " " II "	440 "
c) " " " " III i IV "	490 "
Dla profesorów państwowych szkół akademickich (zwyczajnych i nadzwyczajnych) na	440 "
Dla zastępców profesorów na	370 "
Dla adjunktów, kosztoszów, prosektorów, konstruktorów i obserwatorów na	315 "
Dla asystentów starszych na	245 "
Dla asystentów młodszych (demonstratorów elewów) na	210 "

Dla wyższych funkcjonarjuszów Policji Państwowej:

I st. sl. na	490 mk.
II " " "	440 "
III " " "	440 "
IV " " "	370 "
V " " "	370 "
VI " " "	315 "
VII " " "	245 "
VIII " " "	245 "

Aplikanci sądowi egzaminowani, zastępcy sędziów śledczych i asesorowie sądowi z b. dzielnicy pruskiej otrzymują 315 mk.

Inni aplikanci sądowi 245 „ dziennie